

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA — POLITICA

APARE ODATĂ PE SĂPTAMÂNĂ

Director: C. G. DISSESCU

Prim-Redactor și
Administrator al Revistei SILIU RĂDULESCU
Consilier la Curtea de Apel din București

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
15, STR. JULES MICHELET, 15

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR
1 Nov. 1893 — 17 Aug. 1931

Constantin Prodan. — *Scarlăt Fălcoianu* al 3-lea prim-președinte al Curții de Casație.

M. Lemeș. — *Procura dată avocaților de societățile anonime.*
Jurisprudența Română — *Inalta Curte de Casație și Justiție Secțiuni-Unite.* — Constituționalitatea legilor. — Impozit. — Stabilirea lui. (Fondul bisericesc ortodox din Cernăuți cu Ministerul de Finanțe).

Inalta Curte de Casație și Justiție S. I. — Execuție silită. — Urmărire imobiliară. — Conservator. — Subchiriași. — Plata chiriei. (Ion Marinescu cu Căp. Iacobovici).

Inalta Curte de Casație și Justiție S. II. — Hotărâri penale pronunțate în Bucovina. — Dispozitiv. (Stanislaus Kapp cu Ministerul Public).

Inalta curte de Casație și Justiție S. III. — Contencios administrativ. — Act administrativ de autoritate. — Sensul expresiunii „drept vătamă”. (Dr. G. Sommer cu Ministerul Muncii).

Curtea de Apel din București S. I. — Contencios administrativ. — Ministerul de Externe. — Constituirea comisiunii disciplinare. (Nicolae Em. Lahovari cu Ministerul de Externe).
Tribunalul Ilfov S. IV. — Ordonanțe prezidențiale în referé. — Competință. (Willy Kühnberg & Felix Iavitz cu Ministerul de Finanțe).

Jurisprudența Străină. — Intervenție forțată în Apel cu nota D-lui D. Cotrutz.

Bibliografie.

SCARLAT FALCOIANU

al 3-lea Prim President al Curții de Casație

Biografia lui Sc. Fălcoianu este poate cea mai lesne de scris, pentru-că a fost deja făcută de procurorul general al Curții de Casație G. Filitti în 1887 ca discurs de deschidere de an judecătoresc. Ea cere însă numai oare-cari complectări, rectificări și precizări pentru-că personalitatea sa în acest fel reconstituită să capete adevăratul ei înțeles omenesc.

La moartea lui Constantin Hurmuzachi, care n'a apucat să conducă destinele Curții de Casație și după scandalul, care provocase demisiunea lui Vasile Sturza, primul ei president, trebuia în fruntea instituției o personalitate, care în mod necontestat să se impue tuturor. Această personalitate nu se putea găsi mai bine decât în Scarlat Fălcoianu. De drept poate, locul nu i s'ar fi convenit lui, pentru-că dintre cei doi președinți ai Curții: Al. Catargi și Sc. Fălcoianu (a 3-a secție a reclamațiilor fusese desființată încă dela 1864) cel mai vechi era Catargiu, care fusese și presidentul Curții princiare din Moldova de dinainte de 1862. Catargiu avea însă un cusur, care de la început îl îndepărtă dela înaintare: avea vederea

atât de slabă, încât ajunsese aproape orb; dar chiar de n'ar fi avut acest cusur încă persoana lui Fălcoianu ar fi fost preferită pentru caracterul de strălucire, pe care l-a avut.

Ieșit dintr'o familie boerească de origină olteană înrudit cu cele mai bune familii boerești. Era născut la 28 Octombrie 1828 fiul log. Dimitrie Fălcoianu ajuns membru la Inalta Curte, și al Mariei Grădișteanu.

Toți în familie erau aplicați către intelectualitate. Tatăl său făcuse studiile la Piza unde legase prietenie cu poetul Iancu Văcărescu; un unchi, Constantin Fălcoianu, fusese și el membru la Inalta Curte; un văr St. Fălcoianu era astronom etc. El însuși era un jurist de seamă.

Studiile și le-a făcut la Colegiul Sf. Sava și apoi la facultatea de drept din Paris. Acolo deși legă prietenie cu tinerii din generația lui; G. Crețeanu, V. Boerescu, etc., însă nu face parte din Societatea „Junimea Română” pe care o înființase tinerii entusiaști aflați acolo pentru studii, împreună cu tinerii exilați dela 1848. Odobescu, contemporanul lor, nu-l citează printre aceștia, dar chiar de n'ar fi fost această mărturie directă, încă s'ar fi putut bănui din împrejurarea că întors în țară pe la începutul lui 1854 n'ar fi fost numit în slujbă după cum a fost. El găsisse principatele sub ocupațiune rusească și guvernul gen. Budberg urmărea cu sistemă ori-ce manifestare contra intereselor rusești și în special censura sa urmărea nu numai publicațiunile românești dela Paris, scoase mai ales de Junimea, cărora le interzicea accesul în țară dar urmărea mai ales pe acei cari colaboraseră la ele.

De ahea întors, este numit substitut la secția II a Inaltei Curți, pe care Budberg o înființa atunci. Motivul aparent al înființării acestei secțiuni era nevoea de a lichida restanța de procese, care mai era pe condică; motivul real era de ordin politic (Doamne! cum nimic nu se schimbă în Țara Românească.) Ca o consecință imediată a revoluțiunii de la 1848, tratatul dela Balta Liman desființează adunările obștești isvorâte din alegeri, înlocuindu-le cu adunări obștești așa cum erau înainte de Regulamentul organic, formate din membrii divanului administrativ și din membrii divanului judecătoresc și având puteri limitate. Guvernarea rusească avea nevoie de majoritate în

această adunare și de aceea a înființat această a II secțiune a înaltei Curți, în care au intrat toți boerii favorabili politicei rusofile. Secțiunea era prezidată de C. Cantacuzino, cunoscut rusofil. Faptul că Sc. Fălcoianu a fost numit substitut la această secțiune nu este o indicație de rusofilie, ci o indicație că era un tânăr cu bune studii de jurist. Pentru aceste posturi de magistratură în picioare, se numiau tineri veniți din străinătate cu studii de specialitate. Prin această numire Fălcoianu se găsea a fi la aceeași instituțiune alături de tatăl său, care era membru deplin la secțiunea I în calitate de mare logofăt. De la acest post, care era socotit ca prim grad în ierarhia magistraturei, a trecut supleant la aceeași Curte. Din această împrejurare s'ar putea deduce contrariul de ceea ce am afirmat adineaori asupra vederilor lui politice, totuși nu este așa, pentru că la Ianuarie 1855, când a fost trecut în acest post, guvernarea rusească încetase. Știrbey-Vodă era întors dela Viena, de astă dată cu sentimente austrofile și desființează această a II secție înființată de ruși. Toți cei, cari fuseseră agenții politicei rusești fură destituiți iar cei, cari obținuseră boerii, întorși la situațiunea de mai înainte. Fălcoianu nu numai că nu este destituit dar și înaintat.

La 3 Septembrie 1855 el trece President la secția I a Tribunalului Ilfov și în acest post rămâne aproape un an, până la 14 August 1856. În funcțiune, spune Filitti: „dete probe de o inteligență și probitate, cari atraseră atenția asupra sa“. De aceea a fost ridicat la rang de serdar. La 14 August 1856 noul logofăt al dreptăței C. Bălăceanu, de sub căimăcănia lui Al. Ghica, însărcinează pe serdarul Fălcoianu cu directoratul departamentului dreptăței. Nu se poate înțelege cu șeful său și demisionează pentru a se consacra advocaturei împreună cu I. G. Florescu.

Intre timp se căsătorește cu Maria Văcărescu, fiica poetului Iancu Văcărescu, prietenul tatălui său. De altfel această înrudire se face mai strânsă prin aceea că Ioan fiul lui Iancu Văcărescu, deci cumnatul său a în căsătorie pe o vară a sa Eufrosina Fălcoianu. Apropierea între aceste două familii dovedește gradul de intelectualitate din familia Fălcoianu (de Văcărești nu mai e nevoie să menționăm acest lucru, căci e cunoscută gloria pe care au revărsat-o asupra Țării Românești generații după generații, membrii acestei familii). Despre raporturile cu cultura românească ale lui Scarlat Fălcoianu vom avea să ne preocupăm mai departe. Din această căsătorie nu a avut nici un urmaș pentru că o boală ascunsă, pe care o contractase probabil încă din tinerețe și de care avea să moară, stărpise în el germenii de viață.

În 1857 suntem cu el în epoca Divanului Ad-hoc, la care nu ia parte, poate pentru că nu avea încă vârsta legală, poate pentru că nu-l atrăgea prea mult viața politică. El s'a considerat totdeauna ca om al dreptului și mai ales magistrat.

La 1858 totuși se prezintă la alegerile pentru Adunarea Deputaților, și candidează la colegiul proprietăței mari din județul Râmnicu-Sărat. Era proprietarul

a unei $\frac{1}{4}$ din moșia Hângulești de lângă Focșani. Moșia îi venea de la mama sa o Grădișteanu și era renumită pentru cultura de raci ce făcea în lacul Letea. În această adunare, care urma să aleagă pe Cuza ca domn unic în ambele principate, a fost ales ca cel mai tânăr deputat secretar provizoriu în locul lui C. N. Brăiloi, care era membru în guvern. După verificarea mandatelor a fost ales secretar definitiv cu unanimitatea voturilor, ceea ce dovedește gradul de simpatie de care se bucura în adunare, pentru afaibilitatea manierelor și imparțialitatea spiritului.

Ministrul de justiție I. A. Filipescu, fostul caimacan din căimăcănia de 3 și întâiul prim-ministru al lui Cuza, face apel la dânsul de a-și reocupa postul de director al Ministerului de Justiție, pe care-l condusesese atât de bine. În timpul acestui directorat înființează o comisiune din care va avea să facă parte și el și care avu de scop să elaboreze o lege pentru organizarea corpului de avocați. Legea aceasta pusă la cale de el nu avea să ia ființă decât mai târziu la 1864.

Meritele și cunoștințele sale avea să-i aducă și alte însărcinări și rolul său în viața politică ar fi fost mai mare, dacă sănătatea sa i-ar fi permis să se consacre mai mult acestei ramuri de activitate. Astfel (21 Martie 1856) a fost ales cu unanimitatea voturilor (43) unul din cei patru membrii, pe cari adunarea îi trimetea alături de 4 aleși de Domn în Comisia centrală. Comisia centrală era prima și cea mai importantă instituțiune prevăzută de Convențiunea dela Paris. Nu a apucat să funcționeze, pentru că Constantin Crețulescu al doilea prim-ministru chemat să formeze guvernul la 27 Martie 1859 îl însărcinează cu conducerea Ministerului afacerilor străine și în această calitate începe tratativele cu Poarta otomană cu privire la averile Mănăstirilor închinat. Aceasta a fost una din chestiunile capitale, care în lipsa împrumutului proiectat, putea să aducă resursele necesare unui buget nou. Tratatativele au fost duse de el până în luna Septembrie când își dă demisiunea pentru cauză de boală. Agitația vieții politice nu priă temperamentului său și se întoarce la magistratură. La 14 Octombrie 1859 este numit Președinte al secției I a Curții de Apel din București. În această funcțiune stă până la 1 Mai 1861 când își dă demisiunea tot din motive de sănătate pentru căutarea căreia avea să plece în străinătate dar și neputința de a exercita în mod conștiincios mandatul de deputat cu care fusese însărcinat de alegători săi din R.-Sărat pentru noua adunare legislativă, cât și dorința de a nu face să sufere lucrările justiției pentru care avea cea mai mare considerațiune.

La 19 Iulie 1861 cu venirea la putere a principelui Dimitrie Ghika este însărcinat cu Ministerul Cultelor și Instrucțiunii publice, ca unuia ce cunoștea chestiunea mănăstirilor închinat, inițiată de el la externe și pe care ar fi putut-o continua aci. Starea sănătăței însă l-a făcut să nu poată lucra prea mult la acest Minister, unde chestiunea în curs cerea eforturi mari și își dă din nou demisiunea. Pleacă în străinătate și

la întoarcerea sa primul-ministru, care nu voia să se lipsească de luminile lui, îi încredințează Ministerul de Justiție rămas vacant prin demisiunea lui Ioan Cantacuzino. A funcționat până la 24 Ianuarie 1862 când Barbu Katargiu înființează primul minister comun cu Brăiloi la Justiție.

Una din primele preocupări ale acestui Minister a fost punerea în aplicare a legii Curții de Casație votată în sesiunea din 1860. Brăiloi care fusese alcătuitorul legii în Comisiunea centrală și care mai mult ca ori care altul ținea ca această instituție să ia ființă, pusese această condiție la preluarea ministerului. În anul precedent 1861 unul din motivele retragerii guvernului Barbu Katargiu (tot cu Brăiloi la Justiție) fusese că Domnitorul refuza aplicarea legii care fusese promulgată încă din 1860. Acum însă opunere nu a mai fost din partea lui. Numirile s'aufăcut și printre cei 21 de consilieri a fost și Scarlat Fălcoianu.

La această instituție Fălcoianu și-a dat toată măsura personalității lui. De la început i se recunosc cunoștințele, căci este ales de Curte în Comisiunea pentru redactarea Regulamentului Curții. La 15 Martie 1863 când un loc de president se face vacant prin retragerea lui Gr. Racoviță, ministrul de justiție N. Crețulescu care nu făcea parte din partida prietenilor lui politici, îi dă locul, deși era cel mai tânăr dintre consilierii Curții. Pentru cine foiletează Buletinul Curții de Casație de pe vremuri nu e greu să observe câtă atenție acorda el proceselor nu numai ca membru dar ca și president.

Tot la această epocă 14 Martie 1862 pentru cunoștințele sale în chestiunea mănăstirilor închinat este numit membru în Comisia de secularizare, care avea de scop să discute problema cu reprezentanții patriarhiei din Constantinopol și tot atunci pentru cunoștințele lui literare este numit membru în Comitetul Teatrului Național, din care și-a dat demisiunea la 1863.

Când la 30 Noembrie 1864 a fost promulgată legea învățământului, lege, care prevedea un consiliu general al învățământului în care figurau și 2 membrii din partea Curții de Casație, unul din cei doi numiți de Curte a fost Sc. Fălcoianu. În calitatea lui de reprezentant al înaltei instituții era vice-presidentul consiliului general și a contribuit multă vreme cu competență la discuțiunea problemelor de învățământ și în special la aceea a programelor de studiu. De atunci a rămas în legătură cu învățământul și a participat dela înființare la societatea pentru Cultura poporului român; a fost ales pentru devotamentul său acestei societăți în anul 1875 al 4-lea prezident al ei.

Pe ori-unde trecea afabilitatea firei lui îi atrăgeau toate simpatiile. Om de lume, își făcuse prieteni nu numai în societatea românească, dar și în lumea diplomatică. De aceea când la 1866 a fost nevoie de persoane cu vază, cari să susțină actul de la 11 Februarie pe lângă puterile garante, guvernul s'a gândit la el și la Ion Brătianu. Acești doi împreună cu delegații Camerei și Senatului printre cari: V. Boerescu Steege și Costaforu au plecat în străinătate. Memoriul,

care a fost prezentat Conferinței dela Paris, a fost redactat de el împreună cu V. Boerescu și Steege. Prin acest memoriu se pleda în favoarea faptului îndeplinit ca o măsură luată întru îndeplinirea dorințelor exprimate de divanul ad-hoc, adică: Principele străin. Memoriul redactat cu multă abilitate a avut darul să convingă.

La 1868 se ivește conflictul dintre guvern și C. de Casație provocat de Ministrul A. Arion. Am văzut din biografiile lui V. Sturza și C. Hurmuzaki, cum a fost rezolvat acest conflict. La moartea lui Hurmuzaki (1869) care n'a apucat să funcționeze, Ministrul de Justiție de atunci V. Boerescu, venit ca să aplaneze conflictul a ales dintre cei doi președinți pe Scarlat Fălcoianu Mulțumirea a fost unanimă pentru că i-se cunoșteau calitățile. Locul l'a ocupat nentrupt dela 5 Mai 1869 până la 1876 când se retrage din cauză de boală. Tabesul de care suferea făcuse progrese simțitoare și se transformase în hemiplegie. La Curte venea într'un cărucior. Și ca prim-president totuși puneă aceeași râvnă în cercetarea proceselor ca și în trecut judecând când într'o secție, când în cealaltă. Ca o dovadă de considerație se acorda spiritului său de imparțialitate e suficient să amintim că la 1871 când s'a ivit un conflict între guvern și Societatea Strousberg care construia Căile ferate în țară, ambele părți s'au referit la arbitrajul său.

Demisia, pe care și-a dat-o la 22 Febr. 1876, pentru cauza de boală i-a fost primită. Când pentru ultima dată a părăsit instituția, pe care o iubise atât de mult, în căruciorul împins dela spate de un servitor, flacăra minții pâlpaia tot vie deasupra trupului inert. Legăturile sufletului cu trupul se subțiaseră însă, și nu ia fost greu sufletului să se despartă de trup pentru a se ridica în lumea dreptilor, în ziua în care tocmai împlinea vârsta de 48 ani (28 Octombrie 1876).

A fost dar cel mai tânăr prim-president al Curții de Casație, ajuns la acest înalt post la vârsta de 41 ani și aceasta grație meritelor, care nu i s'au contestat nici-odată. Dacă boala nemiloasă de care a suferit toată viața, n'ar fi fost, desigur că influența binefăcătoare a firei lui fericite s'ar fi simțit mai adânc și mai departe. Viața i-a fost scurtată în plină tinerețe. De aceea și regretele au fost unanime și exprimate cu toată duioșia.

Apoi vremea a pus valul de uitare peste ceea ce a fost.

De abea mai târziu pietatea camarazilor prin glasul procurorului general Filitti și a primului-president Schina, au adus un prinos amintirii lui (1887) cu ocazia deschiderei anului judiciar și pietatea unui nepot, fostul Ministru al lucrărilor publice Ionas Grădișteanu, a dat numele său unei străzi din orașul R.-Sărat.

Acum autorul acestor rânduri răscolește din nou amintirea lui din pietate pentru ceea ce a fost trecutului judecătoresc al țării noastre, care nu trebuie să fie dat uitării, ci scos la iveală, pentru ca ast-fel să fim mai conștienți de ceea ce suntem noi înșine.

Constantin Prodan

Procuror la Curtea de Apel din București

PROCURA DATA AVOCAȚILOR DE SOCIETAȚILE ANONIME TREBUE SA FIE PUBLICATA?

În cazul unui recurs care ar fi putut fi respins pe considerații de speță, Înalta Curte de Casație secția II-a—a doua—a statuat asupra felului în care Soc. Anonime urmează a da procură avocaților.

S'ar părea că a făcut o dinadins așa, pentru a atrage de cu vreme atenția prin mijlocirea unui caz oricum pierdut.¹⁾

Înalta Curte are un singur motiv: Dreptul de a semna un apel implică delegarea de semnătură socială avocatului.

Curtea de fond avea altul, tot unic: Dreptul de a reprezenta în justiție nu implică și dreptul de a semna un apel.

În nota cu care însoțește publicarea deciziei, D-I E. Cristoforeanu arată în privința motivului Curții de fond că reprezentarea în Justiție de către avocat implică dreptul de a uza de orice cale de atac—art. 35 și 36 din legea avocaților fiind categorice, ca și art. 375 c. com. aplicabil în speță.

Iar asupra motivului Înaltei Curți D-I Cristoforeanu arată că:

1. Procura avocațială nu implică o schimbare de semnătură socială căci o asemenea schimbare ar fi opera adunării generale ceiace nici decizia de care vorbim nu cere.

2. Procura avocațială e un mandat limitat și deci angajează prin reprezentare și nu prin semnătură.

3. Scopul publicității e atins, terțiul nefiind atins decât în momentul judecării, atunci când poate lua cunoștință de mandat.

Argumentul No. 1. conține o definiție negativă a naturii împuternicirii avocatului de a semna, iar definițiile negative nu circumscriu suficient o noțiune.

În schimb socot argumentul No. 3.—ca fiind foarte puternic deși de ordin practic.

Cât privește argumentul No. 2.—deși aproape just, cred că el n'a epuizat chestiunea și deaceia îmi permit notele ce urmează:

A. Împuternicirea avocatului de a semna acte judiciare — cereri, apeluri — este o delegare de semnătură.

B. Care este natura împuternicirii avocatului de a reprezenta o parte în Justiție? Mandat, reprezentare sau ce este?

A. Este necesar a nu confunda delegarea de semnătură cu mandatul, deși ambele ar urma conform art. 96 și 396 c. com. să fie publicate.²⁾ Acel cărui i s'a delegat semnătura devine *organul* societății, el semnează direct și nu „per procura“. În vreme ce mandatul semnează numai „per procura“ altfel se obligă

numai pe sine. În discuția noastră specială n'are ce căuta obligarea patrimoniului social prin teoria îmbogățirii fără cauză sau a mandatului tacit.

În nici un caz deci împuternicirea avocatului de a semna cereri judiciare nu e o delegare de semnătură socială, vom vedea că nici mandat nu e—de unde va rezulta că per procura semnează și altul decât mandatul.

B. O observație preliminară: *Natura împuternicirii avocatului nu variază după prezența sau absența părții în instanță.* Singura deosebire în asemenea cazuri e *proba materială* a împuternicirii; împuternicirea e presupusă în cazul când partea e prezentă, din contră trebuie dovedită prin act scris în cazul absenței. Cele ce vom zice asupra naturii împuternicirii avocatului vor trebui deci să fie valabile pentru orice serviciu avocațial—de care însă distingem serviciile conexe: executări, încasări, care nu intră în cadrul problemei noastre.

Este acum împuternicirea dată avocatului un mandat? *Vivante*¹⁾ găsește caracterul distinctiv al mandatului în *deliberare*, adică în aranjarea elementelor unei obligațiuni.

Este acesta rolul avocatului? Nu, are rolul a face *Justiția să constate* drepturi și obligațiuni deja existente, cu elementele fixate. În fine, prezența mandatului exclude mandatul, ce fel de mandat ar avea deci avocatul care pune concluzii în prezența părții?

Este poate atunci împuternicirea avocatului o reprezentare? Și mai întâi să nu se confunde reprezentarea cu semnătură socială, statutele Societăților anonime au grija să le distingă.

Tot *Vivante* arată că reprezentantul *închie acte juridice*. Și într'un studiu foarte aprofundat²⁾ D-I Hipolyte Nicolescu—după ce arată că reprezentarea nu există decât în sfera patrimoniului și în materia obligațiilor—spune: Pentruca să ne aflăm în fața unei reprezentări, trebuie ca intermediarul—*declarând propria sa voință*—să dea naștere unui act ale cărui consecințe să se producă în patrimoniul altei persoane.

Vivante mai adaugă: Reprezentantul general poate fi chemat în justiție și poate chema pe numele său.

Declarând propria sa voință, încheie oare avocatul acte juridice numai în sfera patrimoniului și în materia obligațiilor? Poate avocatul să stea sau să cheme în justiție pe numele său,

Dar dacă nu e nici reprezentanță, nici mandat ce natură are împuternicirea dată avocatului? O spune *Duvergier*³⁾ împreună cu majoritatea doctrinei: Este o simplă locație de servicii de natură specială. Numai textete locației de serviciu împreună cu reglementarea specială din legea avocaților urmează a se aplica acestei împuterniciri. Societățile anonime nu trebuie deci să publice procura.

M. Lemes, avocat

1) Decizia 676 din 1931 a Cas. II în Curierul Judiciar No. 5 din 1932 cu nota D-lui E. Cristoforeanu.

2) Se admite unanim că art. 96 și 396 sunt demonstrative, publicația fiind necesară oriunde terții au interes. Vezi supra arg. No. 3.

1) Traité ed. 1910 pag. 251 urm. în tomul II.

2) În Pandectele Române No. 1 din 1932 pag. 188 urm.

3) Cit. în Guillaud Traite du louage II 692 seg.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S.-U.

Audiența dela 7 Mai 1931

Președinția d-lui D. Volanschi Prim-Președinte

Fondul bisericesc ortodox din Cernăuți cu Minlst. de Finanțe

CONSTITUȚIONALITATEA LEGILOR. — IMPOZIT. — STABILIREA ȘI PERCEPEREA LUI. — MAXIMUL COTEI IMPOZITULUI. — ART. 109 ȘI 111 DIN CONSTITUȚIE. — ART. 58 LITERA J DIN LEGEA DRUMURILOR DIN 1929.

Dispozițiunile art. 109 din Constituție prin cari se prevede formal că nici un impozit de orice natură nu se poate stabili și percepe decât pe baza unei legi, trebuie înțelese în sensul că legea care înființează impozitul, trebuie neapărat să conțină și maximul cotei acestui impozit, pentru ca numai astfel temerea legiuitorului constituant ca nu cumva fixarea quantumului impozitelor să ia forma arbitrariului în mâinile puterii executive, ar putea fi înlăturată.

Prin urmare dispozițiunile art. 50 litera j din legea drumurilor care recunoaște consiliilor județene dreptul a fixa anual cotele adiționale la drumuri, contravin dispozițiilor art. 109 din constituție și urmează deci a fi declarate ca neconstituționale.

No. 21. — Declarată neconstituțională dispozițiunea art. 58 litera j din legea drumurilor din 1929 în urma cererii făcute de către Fondul bisericesc ortodox român din Cernăuți în proces cu Ministerul de Finanțe.

Curtea deliberând,

Având în vedere actele cauzei, susținerile părților și concluziunile D-lui Procuror General, din care rezultă că percepția comunei Solca, pe baza art. 58 lit. j din legea drumurilor, a sechestrat averea fondului bisericesc ortodox român al Bucovinei din comunele Câmpulung, Pogorată, Sadova și valea Putnei, pentru plata sumei de lei 213.927, datorăți ca impozit adițional al drumurilor;

Că, împotriva acestui sechestr, Administrația Fondului bisericesc, a făcut contestație, care fiindu-i respinsă prin decizia No. 2840 din 23 Ianuarie 1931, a făcut apel; că, prin apelul său, ca și prin contestație, apelantul invocând neconstituționalitatea dispozițiilor cuprinse în art. 58 lit. j din legea drumurilor, Tribunalul Suceava a înaintat dosarul acestei înalte Curți, singura competente de a cerceta în Secțiuni-Unite constituționalitatea unei legi, în conformitate cu art. 29 din legea Curții de Casație;

Având în vedere că reclamanta susținând că art. 58 lit. j din menționata lege este neconstituțional, se bazează pe dispozițiunile art. 109 din Constituție, potrivit cărora nici un impozit de orice natură nu se poate stabili și percepe decât pe baza unei legi; că, deși prin art. 58 lit. j din legea drumurilor se permite perceperea de cote adiționale pentru drumuri, întrucât însă quantumul acestor cote adiționale pentru drumuri, nu este prevăzut prin lege, ci lăsat să fie fixat anual de către consiliile județene, prin aceasta dispozițiunile constituționale sunt călcate.

Având în vedere că prin art. 58 lit. j din legea drumurilor, legiuitorul autoriză pentru drumurile județene, vicinale și comunale perceperea de cote adiționale

asupra veniturilor elementare prevăzute în legea pentru unificarea contribuțiilor directe; că, prin aliniatul următor ar aceluiaș articol, se prevede că fixarea acestor cote adiționale se va face în fiecare an de către consiliile județene și vor rămâne definitive după aprobarea Ministerului de Interne, de acord cu cel de lucrări publice; că, din cuprinsul menționatului text rezultă incontestabil că ceea ce legiuitorul prevede precis, este numai autorizarea ca pentru drumuri să se perceapă cote adiționale la anumite venituri elementare prevăzute în legea pentru contribuțiile directe, fără să se determine însă și quantumul acestor cote, a căror fixare aceeași lege o lasă în sarcina unor autorități, altele decât puterea legiuitoare.

Considerând că, dacă prin art. 109 din Constituție, se prevede formal că nici un impozit de orice natură nu se poate stabili și percepe decât pe baza unei legi, aceasta trebuie înțeles în sensul că legea care înființează impozitul, trebuie neapărat să conțină și maximul cotei acestui impozit, pentru că numai astfel temerea legiuitorului constituant ca nu cumva fixarea quantumului impozitelor să ia forma arbitrariului în mâinile puterii executive, ar putea fi înlăturată; că, aceasta rămâne singura interpretare admisibilă a textului constituțional, o învederează manifest art. 71 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe, lege ce trebuie privită ca dreptul comun în materie, text care, după ce pune în principiu că se pot înființa cote adiționale pe lângă unele dintre impozitele elementare, adaugă însă formal: „în limitele prevăzute aci”, dispozițiunile se concordă cu ideea că legiuitorul ordinar nu are dreptul să anunțe numai impozitul, lăsând fixarea lui puterii executive, ideie precizată categoric și în art. 111 Constituție.

Considerând că este nefondată și încercarea Ministerului de Finanțe de a stabili o apropiere între art. 58 lit. j din legea drumurilor și art. 72 din legea contribuțiilor directe, susținând că întrucât textul menționat din legea drumurilor se raportează la veniturile elementare prevăzute în legea contribuțiilor directe, urmează să se aplice la ceadintăi cotele adiționale din această din urmă lege;

În adevăr, pe de o parte, art. 71 și 72 din legea contribuțiilor directe prevăd anume care sunt instituțiunile în folosul cărora se pot percepe cote adiționale, instituțiuni între cari nu figurează și Casa autonomă a drumurilor, iar pe de alta, pentru că chiar dacă s'ar putea adăoga la lege și s'ar pretinde că pe lângă instituțiunile limitativ arătate în art. 71 s'ar putea alătura și Casa autonomă a drumurilor, încă nu s'ar putea preciza cota, întrucât fiecare din instituțiunile prevăzute beneficiază de cote deosebite.

Având în vedere că din cele arătate mai sus rezultă că art. 58 lit. j din legea drumurilor care recunoaște consiliilor județene dreptul de a fixa anual cotele adiționale la drumuri, contravine dispozițiilor prevăzute în art. 109 din Constituție. Că, fiind astfel, și în virtutea art. 29 din legea Curții de Casație, dispozițiunile art. 58 lit. j din legea drumurilor urmează să fie declarate neconstituționale și, prin urmare, neaplicabile; că, în consecință, trebuie să fie declarată fără efect impunerea fondului bisericesc ortodox român din Bucovina la cote adiționale pentru drumuri făcute pe baza textului declarat neconstituțional.

Pentru aceste motive declară neconstituțională dispozițiunea art. 58 lit. j din legea drumurilor din 1929.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența de la 16 Iunie 1931

Președinția d-lui Al. Iuca, președinte

Ion Marinescu cu căpitan Iacobovici Ilarion

EXECUȚIE SILITĂ.— URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — CONSERVATOR. — INCASAREA CHIRILOR DELA SUBCHIRIAȘI. — ART. 477, 518 ȘI 519 PR. CIVILĂ

Potrivit art. 518 și 519 pr. civilă, pe tot timpul urmăririi, conservatorul fiind singurul administrator al imobilului și în lipsă de orice distincțiune a legii, urmează că și subchiriașii au a plăti chiriile tot în mâinile conservatorului iar nu în ale chiriașului principal, rămânând bine înțeles ca ulterior să se rețină din aceste chirii numai cea ce chiriașul principal datorează ca chirie proprietarului urmărit, iar cea ce trece peste această chirie să se restituie chiriașului principal.

No. 795. Respins recursul făcut de Ion Marinescu în contra deciziei cu No. 543 din 19 Septembrie 1930 a Curții de Apel București S. III-a în proces cu căpitan Iacobovici Ilarion.

CURTEA DELIBERÂND,

Văzând motivele de casare: 1) „Denaturare de acte, nemotivare și exces de putere; 2) Violarea și greșita interpretare și aplicare a art. 477 și 519 pr. civilă“.

Având în vedere deciziunea atacată cu recurs din care rezultă că recurentul, Ion Marinescu, în calitate de chiriaș principal al imobilului din București Str. Fonteriei No. 14, proprietatea lui Gh. Iordăchescu, a intentat acțiune contra intimatului, Căpitan Iacobovici Ilarion, subchiriașul său, pentru plata sumei de 49.000 lei cu titlu de chirie și daune și pentru a se rezilia contractul de subînchiriere încheiat la 1 Noembrie 1929 motiv de neplata chiriei la termen.

Că Tribunalul Ilfov Secția IV-a c. c. prin sentința No. 752/1930 a respins acțiunea, motivând că imobilul în discuție este urmărit, că la 11 Martie 1920 a fost pus de Justiție în posesiunea imobilului d. Alexandru Dragomirescu în calitate de conservator; că acesta a făcut cunoscut intimatului prin somație că orice sumă datorează proprietarului cu titlu de chirie să depună la Casa de Depuneri, iar recipisa s'o consemneze la Tribunal; că întrucât, potrivit art. 519 pr. civ., chiriile imobilului urmărit au fost încasate de conservator, recurentul nu poate pretinde că intimatul trebuia să-i plătească lui chiria și deci acțiunea lui nu este întemeiată;

Că, în apel, Curtea de București a confirmat sentința Tribunalului prin deciziunea atacată cu recurs, adoptându-i motivele și adăogând că atâta timp cât asupra unui imobil există urmărire de venituri înființată prin numire de conservator, chiria imobilului are a fi plătită în mâinile conservatorului, până la înceta-

rea urmăririi, care nu poate fi hotărâtă decât de Tribunalul care a înființat-o; că, în speță, urmărirea imobilului fiind înființată înainte ca recurentul să introducă acțiunea sa și nefiind încă desființată, chiria imobilului are a fi încasată de conservator;

Având în vedere că prin primul motiv de casare recurentul pretinde că instanța de apel a dat o deciziune nemotivată întrucât deși în principiu în cazul înființării unei urmăririi generale de venituri asupra unui imobil se plătesc conservatorului numai chiriile ce se cuvin proprietarului, iar nu și chiriașului principal, nu motivează totuși, pentru că în speță, intimatul, care este subchiriaș, trebuie să plătească chiria nu lui, chiriaș principal, ci conservatorului; că instanța de apel a denaturat notificarea conservatorului întrucât stabilește că prin ea intimatul ar fi fost somat să plătească conservatorului chiria, când în realitate notificarea se referă la chiria pe care intimatul ar dator-o proprietarului, nu chiriașului principal; că a comis un exces de putere întrucât nici un text de lege n'arată că și subchiriașii trebuie să plătească în mâinile conservatorului chiria datorată chiriașului principal;

Că prin al doilea motiv recurentul pretinde că instanța de apel a violat art. 477, 519 pr. civ. întrucât el fiind deținător de drepturi personale dela proprietarul debitor, urmărirea nu se poate exercita asupra chiriilor pe care i le datorează lui subchiriașul;

Considerând că din art. 519 pr. civ. rezultă în mod evident că din momentul în care s'a înființat urmărire de venituri asupra unui imobil pentru îndestularea unor datorii ale proprietarului imobilului și s'a numit un conservator, chiriile imobilului urmărit au a fi plătite în mâinile conservatorului până la încetarea urmăririi;

Considerând că pe toată durata urmăririi conservatorul fiind singurul administrator al imobilului și legea nefăcând nici o distincțiune, urmează că chiar și subchiriașii au a plăti chiriile în mâinile nu ale chiriașului principal, ci ale conservatorului, rămânând ca ulterior să se rețină din aceste chirii numai ceea ce chiriașul principal datorează ca chirie proprietarului urmărit, iar ceea ce trece de această chirie să se restituie chiriașului principal;

Că, prin urmare, în speță, fiind constant că imobilul locuit de intimat este pus sub urmărire pentru plata unor datorii ale proprietarului, Curtea de fond bine a decis că intimatul, deși subchiriaș, trebuie să plătească în mâinile conservatorului chiria pe care o datorează recurentului, chiriaș principal;

Că, astfel, motivele de casare nu sunt întemeiate și recursul cată să fie respins cu cheltueli, care se fixează, prin apreciere, la trei mii lei;

Pentru aceste motive respinge.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II a

Audiența de la 2 Iunie 1931

Președinția D-lui D. Volanschi, Prim Președinte.

Stanislaus Kapp cu Ministerul Public

HOTĂRĂRI PENALE PRONUNȚATE ÎN BUCOVINA.—DISPOZITIV.—NEARĂTAREA FAPTULUI IMPUTAT ȘI NICI A TEXTULUI DE LEGE CARE S'A APLICAT.—ART. 260 PARAGRAF 1, 2, 4 ȘI PR. PENALĂ ÎN VIGOARE ÎN BUCOVINA.

Când în considerentele unei hotărâri penale pronunțate în Bucovina, conform legilor în vigoare în acest ținut, se află expuse faptele imputate inculpatului și textul de lege care urmează a fi aplicat, această expunere este suficientă, fără a mai fi neapărat necesar, ca ea să fie repetată și în dispozitiv, de oarece hotărârea formează un singur tot cu considerentele ei și legea nu impune această repetare.

No. 3995. Respins după divergență recursul făcut de Stanislaus Kapp în contra sentinței cu No. 40/29 din 27 Mai 1930 a Trib. Rădăuți în proces cu Ministerul Public.

Curtea deliberând,

Asupra motivului I casare, rămas în divergență în următoarea cuprindere.

„Nulitatea prevăzută în paragraful 281 p. 3, respectiv în paragraful 260“

Având în vedere că prin sentința cu No. 40/929 din 27 Mai 1930 a Tribunalului Rădăuți inculpatul Stanislaus Kapp a fost condamnat la o lună carceră grea, înăsprită cu o zi de post, în baza art. 171, 176 al. II b., 178, 180, 34 și 55 cod penal;

Că, în contra acestei sentințe condamnatul a făcut recurs în sprijinul căruia a formulat trei motive de casare, din care ultimile două au fost respinse ca nefondate de complectul ordinar prin decizia cu No. 3406 din 15 Maiu 1931, ivindu-se divergență asupra motivului 1 reprodus mai sus;

Având în vedere că cestiunea dedusă în divergență prin acest motiv constă în aceia de a se ști dacă, potrivit art. 260 p. 1, 2, 4 și 281 p. 3 pr. penală în vigoare în Bucovina, o hotărâre este nulă sau nu, în cazul când în dispozitivul ei nu se arată faptul imputat inculpatului și textul de lege în baza cărui a fost condamnat.

Considerând că art. 260 din zisa procedură cere sub sancțiunea de nulitate ca în hotărârea de condamnare (Strafurtneil), iar nu în dispozitivul ei, să se expună cele arătate în punctele 1, 2 și 4 ale acestui text, adică „1) fapta de care a fost găsit vinovat acuzatul și anume cu indicarea expresă a împrejurărilor cari condiționează aplicarea unei anumite pedepse; 2) ce faptă penală constituiesc faptele considerate ca probate și de cari acuzatul a fost găsit vinovat; 4) ce dispozițiuni ale legii penale i s'au aplicat.“

Că, prin urmare, în cazul când cele cerute de No. 1, 2 și 4 ale art. 260 au fost expuse în considerentele unei hotărâri, această expunere este suficientă și nu mai este neapărat necesar ca ea să fie repetată și în dispozitiv.

Că, în adevăr, pe de o parte legea nu impune această repetare, iar pe de altă parte dispozitivul unei hotărâri formează un singur tot cu considerentele ei.

Considerând că în speță prin considerentele sentinței atacată cu recurs Tribunalul arată că din mărturisirea inculpatului și depunerile martorilor audiați se stabilește pe deplin că inculpatul, calfă de brutar, a luat de la patronul său o cantitate de 10—30 kgr. făină în valoare mai mare de 50 lei și mai mică de 3000 lei, și că acest fapt constituie crima de furt prevăzută și pedepsită de art. 171, 176 al. II b, 178 și 180 cod penal;

Considerând că în asemenea condițiuni și față cu cele mai sus expuse, tribunalul a satisfăcut cerințele legii, așa că motivul I de casare, — prin care recurentul pretinde că mențiunile de mai sus trebuiau reproduse și în dispozitiv, — devine nefondat.

Că, astfel fiind și întrucât celelalte motive de casare au fost respinse de complectul ordinar prin decizia cu No. 3406/931, recursul urmează să fie respins.

Pentru aceste motive respinge.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III-a

Audiența dela 4 Martie 1931

Președinția d-lui V. Tătaru, consilier

Dr. G. Sommer cu Ministerul Muncii.

CONTENCIOS ADMINISTRATIV.—ACT ADMINISTRATIV DE AUTORITATE.—VĂTĂMAREA DREPTULUI CELUI CE RECLAMĂ.—SENSUL CUVĂNTULUI „DREPT“.—ART. 1 DIN LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV.

Prin cuvântul „drept“ în sensul art. 1 din legea pentru contenciosul administrativ se înțelege nu numai dreptul propriu zis, dar și interesul direct și personal al celui ce reclamă protecția legii, căci pe lângă faptul că între expresiunea *drept* și *interes* există o strânsă legătură, dar încă o interpretare restrictivă a noțiunii de *drept* nu ar îndeplini intențiunea legiuitorului, care a voit tocmai să apere pe particular în contra abuzului autorității administrative.

No. 387. — Admis recursul făcut de Dr. Sommer și alții în contra deciziei Curții de Apel din Galați S. II în proces cu Ministerul Muncii și Sănătății.

CURTEA DELIBERÂND,

Având în vedere că din deciziunea atacată rezultă că, medicii dentiști H. Leon, G. Sommer și L. Balter, intențând acțiune în contencios contra Ministerului Sănătății și Ocrotirilor Sociale și Melaniei Schrader,

practicantă dentistă din Brăila, pentru a se anula ca ilegal Decretul Regal din 30 Aprilie 1929, prin care numita a fost confirmată dentistă autorizată, Curtea de Apel Galați S. II-a a respins ca inadmisibilă acțiunea, motivând că actul atacat, nu a lezat drepturile personale ale reclamantilor astfel cum cere art. 1 din legea pentru contenciosul administrativ, ci simple interese, pentru apărarea cărora, nu se poate avea acțiune în contencios;

Având în vedere motivul de recurs astfel formulat:

„Curtea de Apel prin decizia recurată, violează și „interpretă greșit dispozițiunile art. 1 și următoarele „din legea pentru contenciosul administrativ ca și dispozițiunile art. 107 din Constituțiune și prin exces de „putere declară inadmisibilă acțiunea”.

Considerând că în baza art. 1 din legea contenciosului administrativ — ceea ce de altfel consacră și art. 107 din Constituție — oricine este vătămat printr'un act administrativ făcut cu călcarea legii se poate plânga instanțelor judecătorești;

Considerând că prin cuvântul „drept” întrebuințat de legiuitor urmează a se înțelege nu numai un drept propriu zis, dar și un interes direct personal — al celui ce reclama protecțiunea legii, — căci pe lângă că între expresiunea „drept” și „interes” există o strânsă legătură, — dar o interpretare restrictivă a noțiunii „drept” nu ar îndeplini intențiunea legiuitorului, care prin instituirea contenciosului administrativ a voit tocmai să apere pe particular în contra abuzului autorității administrative;

Considerând că este necontestat în fapt că recurenții au susținut în sprijinul acțiunii lor că acordându-se în mod ilegal intimei libera practică a dentistei, dânsii, dentiști titrați, se văd expuși a fi stânjeniți în exercitarea profesiunii lor, din punct de vedere material și moral, de către dentiștii nepregătiți; deci întrucât recurenții se plâng că sunt loviți în interesul lor direct și personal prin actul pretins ilegal al Ministerului Sănătății, ei au acțiunea în contencios, și Curtea de Apel judecând altfel, a violat și interpretat greșit art. 1 din legea contenciosului administrativ, astfel că decizia sa urmează să fie casată;

Considerând că în ce privește cererea intimei de a se respinge recursul ca lipsit de interes, conform art 549 din noua lege sanitară, — că, întrucât pentru soluționarea acestei chestiuni este necesar a se cunoaște și fondul procesului, urmează ca această cerere să fie examinată cu ocazia cercetării acțiunii în contencios și deci rezervă intimei dreptul a o ridica cu ocazia judecării fondului.

Pentru aceste motive admite recursul.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. I-a

Audiența dela 18 Aprilie 1932

Președinția D-lui G. T. Ionescu, consilier

Niculae Em. Lahovari cu Ministerul de Externe

CONTENCIOS ADMINISTRATIV. — MINISTER DE EXTERNE. — COMISIUNE DISCIPLINARĂ. — CONSTITUIRE. — ART. 27 ȘI 59 DIN LEGEA DE ORGANIZARE A MINISTERULUI DE EXTERNE.

CONTENCIOS ADMINISTRATIV. — DECRET DE SUSPENDARE, INLOCUIRE SAU DESTITUIRE A UNUI FUNCȚIONAR. — DACĂ POATE FI DAT CU PUTERE RETROACTIVĂ. — ART. 1 COD CIVIL.

1. Potrivit art. 59 din legea de organizare a Ministerului de Externe, comisiunea de anchetă care urmează a-și da avizul, cu privire la învinuirile aduse unui funcționar al Ministerului, trebuie să fie constituită din funcționari ai aceluși Minister, egali în grad sau superiori funcționarului inculpat; astfel că este rău constituită o asemenea comisiune, când în compunerea ei intră un Ministru Plenipotențiar pus în retragere, chiar dacă face parte ca membru din Consiliul Diplomatic, de oare-ce art. 27 și urm. din lege, tratând despre organizarea personalului în general, nu cuprinde și pe miniștrii plenipotențiarți puși în retragere cari fac parte din Consiliul Diplomatic al României, printre categoriile de agenți și funcționari din administrația centrală a Ministerului și din serviciile diplomatic și consular.

2. Principiul stabilit prin art. 1 cod civil, că legea dispune numai pentru viitor, ea nu are putere retroactivă, își are aplicațiunea și în materie administrativă când e vorba de decrete de înlocuire, suspendare sau destituire a funcționarilor, mai ales că în aceste cazuri pe lângă atingerea drepturilor câștigate ale acestora, se produce și o perturbare în funcționarea serviciului public; astfel, actul de autoritate dat cu efect retroactiv, este prin aceasta izbit de nulitate în întregimea lui și ca atare nu poate să producă nici un efect de drept atât în ce privește trecutul cât și viitorul.

No. 185. Admisă acțiunea intentată de Niculae Em. N. Lahovari, în proces cu Ministerul de Externe.

Curtea,

Deliberând asupra acțiunii de mai sus;

Văzând concluziile părților și actele la dosar:

Având în vedere că din toate acestea rezultă în fapt că: reclamantul N. E. Lahovary, Consilier de Legațiune, în Administrația Centrală a Ministerului de Externe, fiind bănuț că în calitate de Director al cifrului, a comunicat unui redactor al ziarului „Lupta”, conținutul unei telegrame cifrate, confidențială, sosită de la Legațiune Română din Varșovia, relativă la propunerile făcute de Soviete guvernului Polon, în

vederea lărgirii bazelor tratatului Litvinov, prin deciziunea Ministerială No. 477/931, este suspendat din serviciu și trimis în judecata Comisiunei disciplinare.

Că această comisiune, pe baza actelor de anchetă dresate în cauză, prin procesul verbal din 10 Ianuarie 1931, constatând că reclamantul, deși de bună credință și fără intențiune rea, s'a făcut totuși vinovat de faptul de divulgare de secrete, care cade sub prevederile art. 59 din legea de org. a Ministerului de Externe; dispune înaintarea dosarului Ministerului de Externe pentru a aviza în cauză;

Că Ministrul Afacerilor Străine, pe baza acestei aviz a comisiunei de anchetă prin raportul No. 1140 din 14 Ianuarie 1930 solicită și obține decretul regal No. 23, din 14 Ianuarie 1930, prin care reclamantul în baza art. 58 și 59 din legea de organizare a Ministerului de Externe, este destituit în ziua de 10 Ianuarie a aceluiași an, din postul de Consilier de legație, ce îl ocupa în Administrația Centrală a Ministerului de Externe;

Că în urma acestora reclamantul prin petițiunea introductivă de instanță, cheamă în judecată Ministerul și cere pe baza dispozițiilor din legea contenciosului administrativ, să se anuleze ca ilegal acest din urmă act, obligându-se tot odată pârâțul a'l reintegra în post, pe data distituirei cu toate drepturile și și retribuțiunile aferente acestei funcțiuni;

Având în vedere ca în sprijinul acțiunei sale, reclamantul invoacă ca prim motiv: reaua constituire a comisiunei de anchetă, dedus din împrejurarea ca: contrar dispozițiilor art. 59 din legea de organizare a Ministerului de Externe, care prevede că comisia de anchetă va fi alcătuită din funcționari ai Ministerului egali sau superiori în grad, în speță în această comisiune a luat parte D-I C. Nanum, care la data de 10 Ianuarie 1931 nu mai avea calitatea de funcționar al Ministerului, fiind pus în retragere, încă de la 1 Mai 1929.

Având în vedere că din cuprinsul procesului verbal din 10 Ianuarie 1931, se constată că Ministrul Plenipotențiar C. Nanu, a făcut parte din comisiunea disciplinară, instituită prin deciziunea ministerială No. 665, din 8 Ianuarie 1931, care și-a dat avizul asupra vinei imputate reclamantului;

Că din certificatul Minist. Afacerilor străine No. 3889/932, rezultă că D-sa a fost pus în pozițiunea de retragere pe ziua de 1 Mai 1929;

Că tot din același certificat mai reese, că prin decretul regal No. 21, din 1 Februarie 1928, dânsul a fost numit ca membru al Consiliului diplomatic al României, post în care a funcționat de la data numirii și a continuat neîntrerupt a funcționa și după punerea sa în retragere și unde continuă a funcționa și azi.

Considerând potrivit art. 59 din legea de organizare a Ministerului de Externe, comisiunea de anchetă ce urmează a-și da avizul, cu privire la învinuirile aduse unui funcționar al Ministerului, trebuie să fie con-

stituită din funcționari ai ministerului, egali în grad, sau superiori, funcționarului inculpat;

Considerând că art. 27 și urm. din lege, tratând despre organizarea personalului în general, enumeră toate categoriile de agenți și funcționari făcând parte din administrația centrală a Ministerului, cum și din serviciile diplomatic și consular;

Având în vedere că nici într-una din aceste categorii de funcționari, specificați prin articolele de mai sus, nu se cuprind miniștri plenipotențiar puși în retragere,

Considerând că în ce privește aceștia din urmă art. 57 din aceeași lege, prevede chiar că ei sunt eșiți din cadre.

Având în vedere că legiuitorul în aceste articole face aplicațiunea principiului de drept administrativ, adoptat și de statutul din 12 Iunie 1923, după cari sunt funcționari publici, persoanele cari îndeplinesc un serviciu public permanent, la stat, județ sau comună, remunerat cu leafă lunară și cari au eventual dreptul la o pensiuine de retragere;

Că întrucât Ministrul Plenipotențiar C. Manu este pus în retragere, prin aceasta potrivit principiilor mai sus expuse și ale textelor citate din legea organică a Ministerului de Externe, el încetează de a mai avea calitatea de funcționar public;

Având în vedere că această din urmă situațiune a numitului, nu poate întru nimic fi schimbată, prin dispozițiunea cuprinsă în art. 3, a înaltului Decret Regal No. 20 din 2 Ianuarie 1928, care permite intrarea în compunerea Consiliului a funcționarilor puși în retragere, întrucât este știut că dispozițiunile cuprinse într-o lege, nu pot fi modificate pe cale de decret.

Că deasemenea în privința aceasta nici dispozițiunile din art. 47, a legii din 2 August 1929, nu pot avea nici un efect, acest text de lege nefăcând alta decât să dea ființă legală acestui Consiliu, temporar și cu atribuțiuni limitate, urmând ca situația juridică a membrilor ei componenți să fie stabilită de dispozițiunile, din capitolul care se ocupă de personal, în legea organică a Ministerului,

Că dacă s'ar admite totuși, că dispozițiile din acest din urmă articol ar putea conferi Ministrului Plenipotențiar în retragere Nanu, calitatea de funcționar public, totuși legalmente vorbind, D-sa nici în această ipoteză nu avea calitatea de a figura în comisia de anchetă.

Că aceasta rezultă din împrejurarea cu numirea sa, în comisiunea diplomatică s'a făcut prin înaltul decret regal No. 21, din 1 Februarie 1928, pe când era încă în activitate;

Că întrucât punerea sa în retragere a avut loc în ziua de 1 Mai 1929 și întrucât aceasta avea de efect încetarea oricărei activități a sale de funcționar, deci și a celei de membru în Consiliul Diplomatic, urma ca posterior acestei date, să i se fi prelungit delegațiunea, sau să fi fost din nou numit ca membru în această comisiune.

Că de oare ce pe de o parte aceasta nu a avut loc, iar pe de altă D-sa neputând în baza numirii din 1 Februarie 1928 să continue a funcționa, rezultă în mod evident că neavând calitatea de membru a comisiunii, nu putea să aibă nici calitatea de funcționar și în consecință nu avea calitatea de a figura ca membru în comisiunea de anchetă.

Că deci pentru aceste considerațiuni, compunerea comisiunii de anchetă fiind făcută cu violarea dispozițiilor imperative, cu caracter procedural din art. 59, din legea de organizare a Ministerului de Externe, are ca consecință că deciziunea pronunțată este isbită de nulitate ;

Având în vedere ca în al doilea loc, reclamantul invoacă ca motiv, violarea art. 58 din aceeași lege și a principiului neretroactivității actelor administrative de autoritate, deduse din faptul că Inaltul Decret Regal No. 23, din 14 Ianuarie 1931, publicat în Monitorul Oficial, din 15 Ianuarie 1931, dispune destituirea sa retroactiv, pe ziua de 10 Ianuarie a aceluiași an.

Având în vedere ca din cuprinsul Inaltului Decret Regal No. 23, din 14 Ianuarie 1931, rezultă că destituirea reclamantului, din postul de Consilier de legație, a fost ordonată pe ziua de 10 Ianuarie a aceluiași an;

Având în vedere ca legiuitorul prin art. 1 cod civil stabilește principiul că: legea dispune pentru viitor că nu are putere retroactivă.

Având în vedere, că dacă acest principiu edictat de legiuitor în scopul conservării drepturile câștigate, își are aplicație în materie de legi, cu atât mai mult, își va avea aplicațiunea și în materii de decrete de înlocuire, sau destituire a funcționarilor, cazuri în cari pe lângă atingerea drepturilor câștigate ale acestora, se poate produce și o perturbare în funcționarea serviciului public.

Că deasemenea această dispozițiune retroactivă, în acest din urmă caz, ar mai prezenta și inconvenientul să aibă caracterul unei pedepse în afară de prevederile legii ;

Având în vedere că și în cazul unei suspendări provizorii, înlocuirea retroactivă prezintă aceleași inconveniente, întrucât și în această ipoteză funcționarul își păstrează calitatea sa, cum și drepturile inerente funcțiunii sale, în afară de funcționarea în serviciu, și ca atare drepturile sale sunt evident atinse, prin efectul aceluși act.

Având în vedere ca odată ce actul administrativ de autoritate este dat cu efect retroactiv, prin aceasta el este izbit de nulitate în întregimea lui și ca atare el nu poate să producă nici un efect de drept, atât în ce privește trecutul, cât și viitorul.

Că dealminteri potrivit dispozițiilor din art. 6 din legea contenciosului administrativ, instanța de judecată are în căderea sa, să constate numai dacă actul atacat este sau nu dat cu călcarea legii și nici într'un caz nu are dreptul de a reface acel act.

Că în ce privește suspendarea provizorie a reclamantului, până la judecare, ea constituie în speță o

măsură legală, întrucât Ministerul potrivit art. 58, din legea de organizare a Ministerului, putând să o pronunțe ca pedeapsă, fără îndeplinirea nici unei alte formalități, este evident că poate să ordone în aceleași condițiuni și suspendarea provizorie, care netăgăduit are un caracter cu mult mai puțin grav decât cea dintâi ;

Ca față de aceste considerațiuni, înaltul Decret Regal mai sus menționat ordonând destituirea reclamantului din postul de Consilier de legație, în mod retroactiv, este prin aceasta atins de nulitate în întregimea lui, și în consecință nu poate produce nici un efect.

Că întrucât primele două motive invocate de reclamant fiind întemeiate și urmând pe baza lor a se admite ca atare acțiunea astfel cum a fost formulată, Curtea găsește inutil a mai discuta celelalte motive invocate.

Pentru aceste motive, redactate de D-l Consilier Ernest Ceaur Aslan, admite.

Semnați : Gh. T. Ionescu, Ernest Ceaur Aslan, I. Petrescu.

TRIBUNALUL ILFOV S. IV CIV. COR.

Audiența dela 16 Aprilie 1932

Ordonanță Președențială

Willy Kühnberg & Felix Javitz cu Ministerul de Finanțe

ORDONANȚĂ PREZIDENTIALĂ IN REFÉRE.—NECOMPETINȚA TRIBUNALULUI DE A STATUA ASUPRA FONDULUI PRICINEI.—LIPSA DE COMPETINȚĂ A PREZIDENTULUI TRIBUNALULUI DE A STATUA ASUPRA REFEREULUI.—ART. 66 bis PROC. CIVILĂ.—ART. 26, 32 ȘI 34 DIN LEGEA DE URMĂRIRE.

Atât din punct de vedere al competenței *ratione personae vel loci* cât și din punct de vedere al competenței *ratione materiae*, un Tribunal neputând să statueze asupra fondului pricinei privitoare la o urmărire de competența instanțelor fiscale, și din circumscripția unui alt district, nici președintele aceluși tribunal nu poate să statueze asupra unui *référé* relativ la o asemenea urmărire.

No. 94. Respinsă ca rău îndreptată cererea de *référé* făcută de societatea în nume colectiv Willy Kühnberg & Felix Javitz în proces cu Ministerul de Finanțe.

Noi Președintele

Asupra cererii de *référé* făcută de Societatea în nume colectiv Willy Kühnberg & Felix Javitz, cu sediul în București Calea Victoriei nr. 31, cu petiția înreg. la nr. 12098 din 6 Aprilie 1932, prin care solicită ca pe baza art. 66 bis din procedura civilă să se dea o ordonanță prezidențială prin care să se suspende efectele publicațiunii de vânzare nr. 1 a Percepției Fiscale din Circ. III Zărnești Județul Brașov, cât și a procesului verbal de sequestru nr. 1 din 10 Martie 1932, al aceleași Percepții prin care se scoate în vânzare fabrica de spirt situată în Comuna Cristiana

Jud. Braşov pentru suma de 15.000.000 lei, reprezentând creditul pentru taxele de consumaţie a spiritului, vânzare ordonată de Ministerul de Finanţe pe baza actului de ipotecă constituit în favoarea Ministerului şi autentificat de Tribunalul Ilfov Secţia Notariat sub nr. 13524/930 şi investit cu formula executorie.

Având în vedere actele şi lucrările dela dosar, cum şi concluziunile orale şi scrise ale părţilor.

Având în vedere că din toate acestea în fapt se constată că Ministerul Finanţelor pe baza legii pentru aşezarea şi administrarea impozitelor asupra băuturilor spirtoase a acordat fabricii şi rafineriei de spirit Cristian un credit de 15.000.000 lei pentru taxele de consumaţie aferente spiritului ce se va pune în consumaţie de fabrica de spirit Cristian situată în Comuna Cristian Jud. Braşov, iar pentru asigurarea Statului de sumele datorate, pe baza acestui credit, fabrica a constituit în favoarea Ministerului de Finanţe o ipotecă de 15.000.000 lei asupra fabricii de spirit din Cristian, împreună cu toate clădirile, terenurile, maşinăriile, instalaţiile şi rezervoarele actuale şi viitoare aparţinând fabricii, părţile convenind printr'o clauză finală din actul de ipotecă că urmărirea imobilelor şi a maşinelor ipotocate se va putea face înaintea Tribunalului Ilfov. Că Ministerul de Finanţe investind cu formula executorie actul de ipotecă a dat dispoziţiuni organelor fiscale din subordine dela Braşov să facă executarea pentru recuperarea sumei de 15.000.000 lei în urma căror dispoziţiuni Percepţia III Cristian a aplicat un sechestrul pe fabrică, maşini şi teren, scoţându-le apoi în vânzare pe calea unei publicaţiuni făcute de sus arătata Percepţie. În contra acestei măsuri de executare proprietara fabricii de spirit Societate în nume colectiv Willy Kühnberg & Comp. a făcut prezenta cerere de ordonanţă prezidenţială prin care tinde la suspendarea efectelor acestor publicaţiuni de vânzare, ca fiind făcute cu nerespectarea formelor legale stabilite prin legea de urmărire şi perceperea veniturilor publice.

Având în vedere că în prealabil s'a invocat excepţiunea de incompetenţă a acestui Tribunal obiectându-se că Preşedintele Tribunalului Ilfov n'ar fi competent să soluţioneze o asemenea cerere de referenţă, pentru că însuşi Tribunalul n'ar fi competent să judece pricina în fondul ei.

Considerând că potrivit art. 66 bis din procedura civilă se dă în căderea Preşedintelui Tribunalului de a se pronunţa pe cale de ordonanţă prezidenţială în cazuri grabnice, asupra cererilor privitoare la păstrarea unui drept care s'ar păgubi prin vre-o întârziere precum şi pentru înlăturarea piedicilor ce s'ar ivi cu prilejul aducerii la îndeplinire a unui titlu executoriu cu menţiunea că Preşedintele n'are căderea de a da asemenea încuviinţări când însăşi Tribunalul din care face parte Preşedintele n'ar fi competent să judece pricina.

Considerând că în conformitate cu dispoziţiunile precise ale art. 66 din procedura civilă este de necontestat că Preşedintele Tribunalului nu va putea statua asupra unei cereri de referenţă când însăşi Tribunalul din

care Preşedintele face parte nu este competent, — *ratione materiae* sau *ratione personae vel loci*, — să judece litigiul la care se referă cererea dacă ar fi adus înaintea lui pe calea obişnuită a unei acţiuni.

Considerând că dacă prin actul de ipotecă s'a stabilit prin convenţia părţilor că Ministerul de Finanţe va putea face urmărirea la Tribunalul Ilfov din aceasta se deduce că s'a creat în favoarea creditorului posibilitatea de a uza când va voi şi de Tribunalul Ilfov care clauză constituie doar o facultate şi numai în favoarea exclusivă a creditorului care este Ministerul de Finanţe.

Considerând iarăşi că potrivit principiilor stabilite în dreptul comun şi de art. 32 din legea pentru percepere, urmărirea veniturilor publice; urmărirea imobiliară trebuie făcută la Tribunalul situaţiunii imobilului urmărit cu dreptul pentru cel urmărit de a face contestaţie la Tribunalul urmăritor în condiţiunile determinate de procedura civilă, iar în materie imobiliară potrivit art. 26 şi următorii din aceeaşi lege, urmărirea se va face de către agenţii de urmărire cum sunt Administratorii Financiar, Perceptorii, etc., cu drept de contestaţie pentru cel urmărit la Administraţia Financiară în condiţiunile art. 24 din legea de urmărire.

Considerând că, fără a intra în examinarea motivelor invocate prin prezenta cerere şi anume de a vedea dacă urmărirea în sine s'a făcut cu respectarea formelor cerute de lege, — care constituie însăşi fondul acestei cereri de referenţă, — urmează a se vedea dacă Preşedintele acestui Tribunal este competent să statueze asupra prezentei cereri de referenţă.

Considerând că din moment ce urmărirea făcută de Ministerul de Finanţe prin Perceptorul Circ. III Cristian din Judeţul Braşov, este bazată pe dispoziţiunile art. 26 şi următorii din legea de urmărire pentru urmărirea imobiliară Societatea petiţionară de azi, urma ca în conformitate cu disp. art. 34 să se adreseze cu contestaţiune înaintea Administraţiei Financiare a Judeţului Braşov, şi să ceară anularea urmăririi.

Considerând că dacă Ministerul de Finanţe a ordonat executarea actului de ipotecă prin organele fiscale conform dispoziţiunilor din legea de urmărire prin aceasta desigur că Ministerul a înţeles să nu mai uzeze de calea pe care o avea la îndemână de a face urmărirea prin Tribunalul Ilfov.

Că din moment ce Tribunalul Ilfov nu a fost sesizat cu o asemenea cerere de urmărire din partea Ministerului, nu se poate spune că prin simplul fapt al inserării în actul de ipotecă a unei clauze de favoare pentru Minister cu privire la competenţa Tribunalului Ilfov, acest Tribunal a devenit competent să judece fondul acestei pricini şi anume anularea formalităţilor de vânzare, când ele nu sunt ordonate de Tribunalul Ilfov ci de Preceptia III Cristian din Judeţul Braşov.

Considerând nu numai atât, dar chiar dacă Tribunalul Ilfov ar fi competent să judece fondul acestei pricini conform clauzei din actul de ipotecă încă şi în acest caz această secţiune civilo-corecţională nu ar fi

competente să statueze asupra acestei cereri de référé pentru că la Tribunalul Ilfov existând o secție specială a Notariatului în a cărei competență exclusivă sunt date toate urmările în materie mobilă și imobiliară este dela sine înțeles că numai această secțiune de Notariat ar fi putut statua și asupra unei cereri de ordonanță Prezidențială.

Că astfel fiind și întrucât atât din punct de vedere al competenței ratiōe personae vel loci cât și din punct de vedere al competenței ratiōe materiae această acțiune civilă a Tribunalului Ilfov nu este competentă să judece pricina în fondul ei fiind privitoare la o urmărire de competență instanțelor fiscale și judecătorești din Județul Brașov și eventual a Tribunalului Ilfov Secția Notariat desigur că nu va fi competente să statueze asupra unui référé relativ la o asemenea urmărire, nici Președintele acestui Tribunal.

Că în ceiace privește obiecțiunea Societății petiționare că măsura de executare luată de Ministerul de Finanțe prin prepusul său Percepția III Cristian, constituie o măsură Administrativă și Tribunalul Ilfov civil este competent să dea o ordonanță de référé pentru anularea acelei măsuri ilegale, domiciliul Ministerului fiind în București, urmează să fie înlăturată pentru că în speță urmărirea este făcută pe baza unei legi care dispune unde și cum să se facă urmărirea mobilă sau imobiliară iar dacă această urmărire s'a făcut altfel decât este reglementată de lege partea lezată având la dispoziție calea de a anula actul ilegal, trebuie să uzeze de acea cale neputându-și crea alte instanțe după cum se încearcă azi.

Că prin urmare incidentul invocat de Ministerul Finanțelor fiind întemeiat urmează să fie admis și prin consecință a se respinge cererea de référé ca rău îndreptată.

Pentru aceste motive redactate de Dl. Jude Președinte Constantin I. Ionescu respinge.

Semnat: *Constantin Ionescu*

JURISPRUDENȚA STRAINA

Intervențiune forțată în Apel. — Condițiune necesară și suficientă. Art. 474 Proc. civ. (art. 248 Pr. civ. rom.)

În termenii unei jurisprudențe constante pot fi apelate în intervențiune forțată și declarațiunea hotărârii comune tuturor acelor care ar putea face contestație la o hotărâre.

În consecință este admisibilă conform art. 474 Pr. Civ. fr., punea în cauză dinaintea Curței, a arhitectului care a condus și supravegheat lucrările de reconstruire a unui imobil distrus din cauza războiului, atunci când proprietarul a acționat dinaintea Tribunalului de prima instanță pe întreprinzător și Cooperativa de care el depindea, pentru plata despăgubirilor din cauza infiltrațiunilor întâmplare în acoperișul clă-

direi, a fost decăzut din cererea sa, motivul fiind că inconvenientele semnalate erau rezultatul unei culpe a arhitectului. (Zadarnic arhitectul susține că punerea sa în cauză nu este admisibilă pe motivul că dispozițiunea hotărârii nu-l privește și n'ar putea motiva din partea sa contestație. În adevăr, motivele pe cari, este bazată hotărârea decăzând pe reclamant, aduc totuși atingerea drepturilor arhitectului și constituie împotriva sa, dacă nu autoritatea de lucru judecat, pentru că nu eră parte în proces cel puțin o prejudecată care ar putea, din întâmplare să-i fie defavorabilă și să motiveze din partea sa o contestațiune sau intervențiune în apel).

C. Appel Nancy

(1-er Ch.) 23 Mars 1930

Récueil des Sommaires de la Jur. Française
1930 No. 6 Juin pag. 609.

Obs. — A se vedea în sensul admisibilității: *Ch. Reg.* 1-er août 1895, *Sirey* 60,1,67; *Cass. civ.* 5 nov. 1877, *Sirey* 78,1,147; 21 oct. 1895. *Sirey.* 98,1,48; *Ch. Reg.* 11 mai 1908, *Sirey* 1914,1,355; *Cuss. cir.* 11 Janvier 1920, *Sirey* 1921,1,100; *C. Appel Rouen* 13 Juin 1881, *Sirey* 83,2,217; *C. Appel Nancy* 26 mai 1888, *Sirey* 91,1,49; *C. Appel Paris* 21 décembre 1895, *Sirey* 98,2,9. A se vedea încă asupra acestei chestiuni „Nota” noastră sub *Trib. Iași S. I.* Jurnal din 13 Mai 1918, *Pand. Rom.* 1927 II pag. 190 și încă „Nota” D-lui Tr. Alexandrescu sub *Cas. S. I.* Dec. 985 din 15 Oct. 1923, *Pand. Rom.* 1925 I pag. 16.

D. COTRUTZ

BIBLIOGRAFIE

Au apărut:

Ante-Proiectul Codului Civil Unificat Volumul I.

Această lucrare este întocmită de *Consiliul Legislativ* și cuprinde: *Titlul preliminar, Persoanele și Familia*, precedat de *Expunerea de motive care conține un prețios studiu asupra materiei.*

Editura: Tipografiile Române-Unite S. A.

* * *

Legea Chiriilor. Din 7 Aprilie 1932.

Comentată și adnotată cu doctrina și jurisprudența aplicabile la zi, de D-l *Mircea Paraschivescu* Jude-instructor cu grad de *Consilier de Curte de apel* și tipărită de *Institutul de Arte Grafice „Scrisul Modern”* București, Bulev Schitu Măgureanu 4.

* * *

Principii de drept internațional privat în legislația pozitivă română de Victor Hillard, Dr. în Drept, avocat, cuprinzând: legislația, doctrina și jurisprudența asupra naționalității, extraneității, conflictelor de legi, conflictelor interprovinciale și exequatur-ului.